

Kriz haberleri kokutuyor, talepleri frenliyor

● Nafi GÜRAL - Kütahya Porselen Yönetim Kurulu Başkanı

Neredeyse felakete dönüşecek "Kriz" merkezli korkunun yarattığı ekonomik olumsuzlukların bertaraf edilmesi konusundaki düşüncelerimi sizinle paylaşmak istedim.

İş hayatına atıldığım 48 yıl öncesinden günümüze kadar, Türkiye'nin bütününde etkili olan, her birisi diğerinden farklı pek çok ekonomik sıkıntı süreçleri yaşadım ama şu anda içinde bulunduğumuz olağanüstü şartların bir benzerini daha önce hiç yaşamadım.

Öncekilerin aksine bu defa kriz bizden değil, başta ABD olmak üzere AB ülkeleri ve Rusya kaynaklı. Bu nedenle bu ülkelere yaptığımız ihracat azaldı. Ülkemize baktığımızda yeter miktarda döviz var faizler normal seviyesinde, enflasyon beklendiği gibi seyir takip ediyor, ABD ve Avrupa'nın aksine ülkemizde batan banka, kurtarılması gereken büyük şirket yok, hükümet buhranı yok, siyasi kriz yok ama bütün bunların olması halinde ortaya çıkacak olumsuzlukların belki birkaç katı kadar olumsuzluk yaratan moral çöküntüsü ve korku var ve bu korkudan kaynaklanan talep daralması var. Talep daralmasına bağlı üretim azalması ve üretim azalmasının sonucu olarak istihdam kaybı var, istihdam kaybı satın alma gücünü yok ediyor, satın alma gücü kalmayan kişi tüketim yapamıyor ve bu fasit daire döndükçe olumsuzluklar artıyor.

Bu olumsuzlukların giderilmesi konusunda Türk basınının misyonu olabileceğini düşünüyorum. Netice itibarıyla basın ve yayın kuruluşları da ticari işletmedir ve yaşamakta olduğumuz olağanüstü şartlardan olumsuz anlamda etkilenmektedir. Bu etkilenmenin göstergesi olarak, tüm gazetelerimizde yayınlanan "Basın reklam platformu" örnek gösterilebilir. Basın-yayın kuruluşunda haberciler var reklamcılar var yöneticiler var. Habercinin görevi en çarpıcı haberleri arayıp bulmak, reklamcının görevi, haberleriyle, yorumlarıyla güçlenen gazete, TV imajını kullanarak reklam almak, yöneticinin görevi ise bu dengeleri sağlamak.

Bakıyorum, haberciler çok çarpıcı ve belki de korkutucu kriz haberlerini bulup getiriyorlar. Bu haberlerin etkisinde kalan

kamuoyu korkup, piyasadan olan taleplerini frenliyor, frenlenen talepler piyasada daralma, piyasadaki daralma tüm üretimleri ve bu arada reklam taleplerini, belki de tirajları bile olumsuz anlamda etkiliyor ve içinde bulunduğumuz olağanüstü şartları derinleştiriyor.

Dikkat ederseniz, Türkiye ile kriz kelimesini yan yana kullanılmayıp, yerine, "olağanüstü şartlar" deyimini kullanıyorum, zira adı bile ürkütücü. İçinde bulunduğumuz olağanüstü şartların uzun süre devam etmesi halinde, ülkemize getireceği yüklerle de bir göz atalım.

■ İhracat azaldığı için döviz gelirlerimiz azalacak. Muhtemelen döviz sıkıntısı yaşanacak

■ Satışlar düştüğü için ÖTV KDV GV KV gelirleri azalacak, bütçe gelirleri düşeceği, bütçe harcamaları aynı kaldığı için bütçe açığı büyüyecek

■ İşsiz kalanlar sebebiyle stopaj gelir vergileri, SSK pirim tahsilatı azalacak, işsizlik tazminatı ödemesi miktarı yükselecek ve bütçeye ayrı bir yük gelmiş olacak ve krizin akademik şartları oluşmuş olmakla birlikte "Türkiye'yi basın bile kurtaramaz" hale gelmiş olacak diye endişeleniyorum. Neden "basın bile kurtaramaz hale gelmiş olacak" sözlerime açıklık getirmek istiyorum. Türkiye ekonomisinin bu hale gelmesinde basının olumsuz etkisi kesinlikle yok, ama olumsuzlukların giderilmesinde pekala öncü, düzenleyici rol üstlenebilir ve bana göre başarı ihtimali çok yüksektir. Şöyle ki:

Empati yapıyorum ve kendimi basın-yayın kuruluşu yöneticisi olarak düşünüyorum, acaba basının olağanüstü gücünü kullanarak, içinde bulunduğumuz olağanüstü şartları olağana çevirmek adına, kriz eksenini etrafında yayın yapmak yerine;

- Kriz dibe vurdu, iyileşme işaretleri gelmeye başladı
- Kış ile birlikte kriz de gideceği benziyor
- Bahar ile birlikte ekonomi canlanacak
- Anadolu'dan peş peşe ekonomik iyi haberler gelmeye başladı,
- Sanayide duran çarklar dönmeye başladı,
- İşini kaybedenlerin işlerine geri dönme umutları yeşermeye başladı
- Artık işini kaybedenler olmayacak

- Küçük esnafın yüzü gülmeye başladı
- Küçük işletmelerin borç ödeme sıkıntıları aşılmaya başladı
- Tekrar sıkıntı yaşamak istemiyorsanız, kredi kartlarınızı doğru kullanın
- Büyüme tekrar yükselmeye başlıyor
- Türkiye, her şeye rağmen ayağa kalkmayı başarıyor vb. haberler yapılırsa, içinde bulunduğumuz olağanüstü şartlardan kurtulur muyuz diye düşünüyorum ve cevabını gene kendim veriyorum. Evet kurtulacağımıza inanırım, Türk basınının bu gücü vardır. Bu kriz korkusunu yönetebilir ve moral pompalayarak olumsuz havamızı olumlu hale getirebilir. Unutmayalım ki içinde bulunduğumuz olağanüstü şartlar reel sektörümüzün bir parçası olan medya sektörümüzü de etkilediği gibi, bir başka kriz mağduru da devletimizdir. Evet devletimizdir. Zira her ay birkaç milyar TL gelir kaybına uğrayarak, gelirinden fazla harcama yapan kredi kartı zedelerin durumuna düşmesi ihtimali bile vardır.

İSTİHDAMA KATKI !..

Okurlarımızın önerilerini bekliyoruz!

İşsizlik, öteden beri, genç nüfusuyla Türkiye'nin önündeki en önemli sorunlarından. Bugün yaşanan ekonomik durgunluk ile birlikte konu yaşamsal önem kazandı. İşsizliğin geriletilmesi, üretime ve hizmet sektörlerine dönük istihdamın artırılması yönündeki her türlü katkı büyük önem taşıyor. Bu çerçevede, gazeteniz **DÜNYA**, Türkiye'nin en dinamik kesimlerini oluşturan okurlarının, ülkede istihdamın sağlıklı biçimde yaygınlaştırılmasına yönelik görüş ve önerilerinin kamuoyuna taşımaya bir görev biliyor. Önümüzdeki dönemde, bir kampanyaya dönüşmesi ve sonuç getirmesi umuduyla, okurlarımızın işsizlikle mücadeleyle ilgili yazılarına Yorum-İnceleme sayfamızda öncelik vereceğiz. Duyurur, ilginizi bekleriz.